

POD-MEMO 4/2025

Erfaringslæring i saker fra Spesialenheten

Årsrapport 2024

Serie og nummer	POD-MEMO 4/2025
Tittel	Erfaringslæring i saker fra Spesialenheten Årsrapport 2024
Utgitt av	Politidirektoratet, Oslo
Forfatter	Hilde Bøch Høyer, Jens Petter Fossdal
Arkivreferanse	25/59152-1
Sammendrag	Erfaringslæring i saker fra Spesialenheten skal, dersom det under etterforskning fremkommer forhold som tilsier at saken bør vurderes administrativt, sende kopi av påtalevedtakene til Politidirektoratet. Sakene drøftes i en vurderingsgruppe som vurderer og eventuelt foreslår tiltak for assisterende politidirektør. Fagansvarlig for erfaringslæring utarbeider en årlig oversikt over etatens oppfølging av de administrative vurderingene. Ved en systematisk gjennomgang hvert år vil en i fremtiden helhetlig kunne gi en beskrivelse av hvordan POD har fulgt opp sakene fra Spesialenheten.
Emneord	Spesialenheten, Årsrapport, Erfaringslæring
Dato	7. april 2025
Godkjent av	Liv Aasberg Corneliussen, <i>seksjonssjef</i> Bjørn Vandvik, <i>avdelingsdirektør</i>
ISBN	978-82-8256-173-0

Sammendrag

I 2024 fikk Politidirektoratet (heretter POD) fra Spesialenheten for politisaker (heretter Spesialenheten) oversendt kopi av 24 påtalevedtak til administrativ oppfølging. Dette er 32 påtalevedtak færre enn 2023. Et påtalevedtak var oppfølging av sak vi mottok i 2023.

I tillegg har vi mottatt to saker fra Riksadvokaten (heretter RA). Disse sakene er omtalt under kapittel 5.

En vurderingsgruppe i POD har gjennomgått sakene. De sakene som vurderingsgruppen fant grunn til å følge opp, er med forslag til videre håndtering sendt avdelingsdirektør politifagavdeling (heretter PFA) eventuelt for videresending til assisterende politidirektør.

I rapporten gjennomgås sakene og viser status i arbeidet med erfaringslæring.

Til slutt redegjøres det for hvordan politidistrikter og særorgan har rapportert i PSV (Politiets StyringsVerktøy) om sitt arbeid med erfaringslæring fra saker fra Spesialenheten.

Innhold

Sammendrag	ii
1 Innledning	3
2 Oversikt over saker registret i 2024.....	4
3 Ikke-avsluttede saker fra 2023	5
3.1 Rapportskriving.....	5
3.2 Brudd på kulturminneloven	5
3.3 Pårørendekontakt.....	6
3.4 Adferd – Politiinstruksen § 5-2.....	6
4 Saker mottatt i 2024	8
4.1 Praksis vedrørende tilrettelegging for kontakt med varetektsinnsattes familie	8
4.2 Håndtering av (narkotika)beslag	8
4.3 Håndtering av våpenbeslag	9
4.4 Maktbruk i arrest	10
4.5 Habilitet, rolleforståelse og taushetsplikt hos ansatte på barnehus	11
4.6 Tjenestefeil knyttet til politiske markeringer	12
4.7 Ransaking av mobiltelefon.....	12
4.8 Bruk av kameraovervåkning av kroppsvisitasjon	13
4.9 Ulovlig frihetsberøvelse	14
4.10 Vådeskudd	14
4.11 Brudd på informantinstruksen	16
4.12 Etterforskningsplikt	16
4.13 Samtidig etterforskning hvor politiet har avfyrt skudd.....	18
4.14 Sak vedrørende gisselsituasjon hvor gisseltakeren ble skutt av politiet	18
4.15 Ikke iverksatt operative tiltak etter melding om savnet.....	19
4.16 Brudd på taushetsplikt i forbindelse med utlevering av opplysninger fra politiets registre til media	19
4.17 Dronebruk.....	20
4.18 Pågrepelse av advokat i straffesak	20
4.19 Unnlatelse av å registrere anmeldelse.....	21
5 Saker fra Riksadvokaten	22
5.1 Innbringelse, arrest og visitasjon	22
5.2 Bruk av patruljehund	22
6 Annet	25
6.1 Anbefalinger i revisjon nr. 2024/11	25
6.2 Erfaringslære i påtalesporet.....	25

7	Hvordan politidistrikt/særorgan følger opp erfaringslæring fra Spesialenheten.....	27
----------	---	-----------

1 Innledning

Det følger av påtaleinstruksen § 34-7 annet ledd, at leder for Spesialenheten skal sende kopi av påtalevedtaket til berørte politimester, sjef for vedkommende særorgan eller annen rett instans dersom det gjennom anmeldelse eller etterforskning er kommet frem forhold som tilsier at saken bør vurderes administrativt. Dersom Spesialenheten mener saken har nasjonal interesse, sendes kopi av påtalevedtaket også til POD.

Sakene POD mottar fra Spesialenheten registreres av Juridisk forvaltningsseksjon (heretter JFS) ved fagansvarlig for systematisk erfaringslære. I henhold til intern rutine for organisatorisk læring av saker fra Spesialenheten gjennomgås sakene deretter av en vurderingsgruppe som består av representanter fra PFA, Beredskapsavdelingen (heretter BA) og HR/HMS-avdelingen. Vurderingsgruppen vurderer om POD, i tillegg til den ordinære saksbehandlingen i distriktet/særorganet, bør iverksette tiltak. Eventuelle anbefalinger om slik oppfølging sendes i linje via avdelingsdirektør PFA til assisterende politidirektør som avgjør om, hvor og hvordan saken skal håndteres videre. De ulike oppdragene sendes deretter til fagseksjoner/staber.

Fagansvarlig for systematisk erfaringslæring utarbeider en årlig oversikt over oppfølginger som de ulike seksjonene/stabene har gjennomført. Ved en systematisk gjennomgang hvert år vil vi kunne gi en beskrivelse av hvordan POD har fulgt opp sakene fra Spesialenheten.

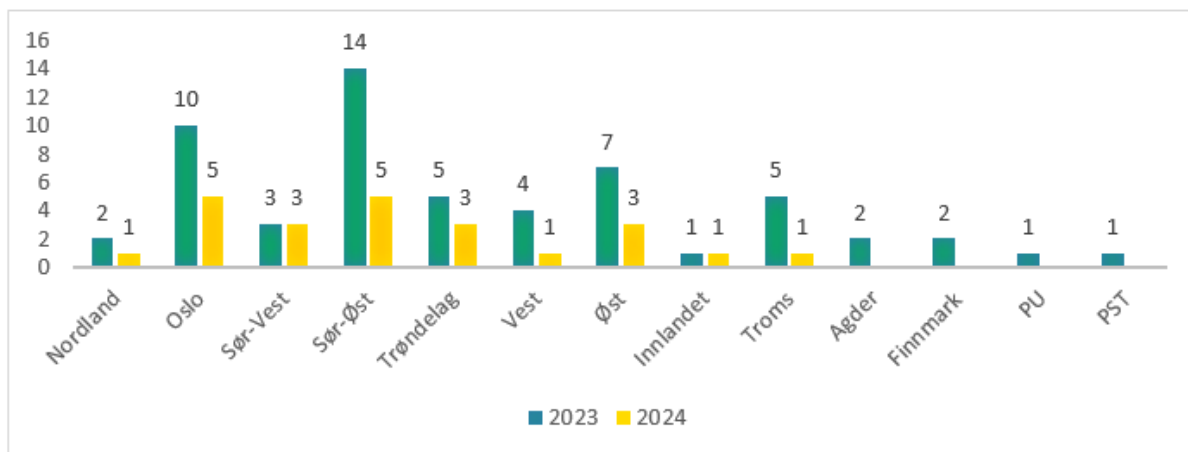
I denne rapporten redegjøres det for hvilke saker Spesialenheten har sendt til administrativ vurdering i 2024, hvordan disse er vurdert og hvilken oppfølging POD har foretatt i 2024.

Fra 2023 har distriktene og særorgan rapportert i PSV om sitt lokale arbeid i forhold til erfaringslæring basert på saker fra Spesialenheten. I kapittel 7 er det trukket ut noen hovedpunkter fra årets rapportering.

2 Oversikt over saker registret i 2024

I 2024 fikk POD oversendt 24 saker fra Spesialenheten hvorav én av sakene var en oppfølging av sak fra 2023. Dette er 32 færre saker enn i 2023. I tillegg mottok vi to saker i kopi fra RA.

Sakene fordelte seg fra politidistrikt/ særorgan på følgende måte¹:

I det følgende presenteres sakene som ble oversendt POD til administrativ oppfølging.

Det var i 2024 ingen temaer som pekte seg ut. Sakene blir derfor ikke gruppert, men omtalt enkeltvis.

¹ En sak gjaldt flere distrikt og er ikke satt inn i tabellen.

3 Ikke-avsluttede saker fra 2023

3.1 Rapportskriving

Spesialenheten etterforsket mulig tjenestefeil etter en hendelse 30. oktober 2022 ved Deli de Luca Esso på Kongsberg (Kongsberg 2). Det kom frem at opplysninger i anmeldelse og rapport skrevet i ettertid avvek fra det som faktisk hadde skjedd.

Den 25. mai 2023 sendte POD brev til politidistriktene, Politihøgskolen (heretter PHS) og nasjonal fagkoordinator for etterforskning for omerindring og opplæring på området. Det ble bedt om tilbakemelding på iverksatte/planlagte tiltak og forventet effekt.

Agder politidistrikt oppfordret i sitt svar POD til å gjengi hva andre distrikt har gjort for ytterligere inspirasjon.

Tiltak: I 2024 samlet vi og sendte svarene dette til alle politidistrikt, særorgan og PHS med kopi til RA.

3.2 Brudd på kulturminneloven

Et politidistrikt ble anmeldt for brudd på forurensingsloven og kulturminneloven idet det var gjennomført øvelse på en måte som forurenset grunnen og på et sted som var regulert etter egen fredningsforskrift.

I vedtaket skrev Spesialenheten at politiet bør gjennomgå sine rutiner for hvordan slike øvelser planlegges og gjennomføres. Særlig må politiet være bevisst at de ved en brannøvelse og ved bruk av ulike brennbare substanser kan begå brudd på spesiallovgivningen, jf. de offentligrettslige krav som påhviler enhver som iverksetter tiltak som utløser regler i kulturminneloven og forurensingsloven herunder vurdere av om tillatelse vil være påkrevd.

I sikkerhetsbestemmelser for opplæring, trening og øvelser i politiet, PODR 2019/001, står det i beskrevet i forordet at *"Vi skal tilrettelegge og drive vår opplærings- og øvelsesvirksomhet på en slik måte at det ikke oppstår skade på personell, miljø eller materiell. Helse, miljø og sikkerhetsvurderinger skal inngå som en integrert del ved planlegging og gjennomføring av alle aktiviteter"*

PHS har ansvar for å gjennomføre revideringene, mens POD beslutter de endelige bestemmelsene.

Vurderingsgruppen foreslo at det bør legges til et generelt kapittel "omdømme og tillit" hvor eksempelvis forurensning og konsekvenser for miljøet kunne beskrives. Det ble anbefalt at malen for risikovurdering ble gjennomgått og at det vurderes tillagt et punkt om at forurensning og konsekvenser for miljøet alltid skal vurderes.

Beslutning: Forslag tiltrådt.

Tiltak: Sikkerhetsbestemmelsene ligger nå til gjennomgang og godkjenning i POD.

3.3 Pårørendekontakt

I en sak fra 2023 ble tjenestepersoner anmeldt for manglende oppfølging ved pårørendearbeid i en savnet-sak.

Spesialenheten merket seg beskrivelsene av hvordan pårørendeoppfølgingen ble opplevd og anbefalte en gjennomgang av rutinene for pårørendekontakt og å tilstrebe ivaretagelse av de hensyn som beskrives i Riksadvokatens rundskriv nr. 5 av 2004 punkt VIII. Saken her har særlig aktualisert et fokus på overbringelse av dødsbudskap, og at informasjon om viktige sider ved savnet-saken kunne vært meddelt de pårørende gjentatte ganger og med en bekreftelse om at denne var forstått.

JFS behandler klager på politiet. I klagesporet har vi i også registrert flere klager hvor distriktene selv har konkludert med at forhold vedrørende pårørendekontakt var kritikkverdig.

Vurderingsgruppen har foreslått at det nedsettes en tverrfaglig gruppe fra BA og Forebyggings- og etterretningsseksjonen (heretter SFE) i PFA for å se nærmere på hvordan rollen kan tydeliggjøres, mulighet for kurs/opplæring, behov for nettverk m.m.

Beslutning: Håndtering av politisære savnet-saker ligger til POD, men der det er etterforskning hører dette til påtalemyndigheten.

Tiltak: Saken er under behandling.

3.4 Adferd – Politiinstruksen § 5-2

Et av påtalevedtakene i 2023 omhandlet en tjenstepersons ordbruk som følge av at han var blitt spyttet på. Spesialenheten fant at det forelå brudd på politiinstruksen § 5-2, men at forholdet ikke var straffbart idet tjenstepersonens uttalelse ikke representerer et så stort avvik fra korrekt handlemåte at den kan karakteriseres som grovt.

Høyesterett har uttalt (Rt-2015-1170):

"[...] Politifolk står ofte overfor pressede eller uoversiktlige situasjoner uten tid til rolig overveieelse. Selv om de er trent nettopp for slike situasjoner, må det være adskillig rom for uheldig skjønn og feilvurderinger ved valg av handlemåte og virkemidler, uten at det skal medføre straffansvar. Er situasjonen under kontroll, vil på den annen side kravene skjeppes. Det er de kvalifiserte brudd på normene som gjelder for tjenesten, som rammes av straffeloven. Ved den konkrete vurderingen tar jeg utgangspunkt i at A klart brøt politiinstruksen. [...] Dette er bestemmelser som alle politifolk må forutsettes å være godt kjent med, og som etter mitt syn gir uttrykk for grunnleggende forventninger som samfunnet har til politiet både når politiet opptre i det offentlige rom og ellers. Som det har fremgått, er det imidlertid ingen automatikk i at brudd selv på sentrale normer for korrekt opptreden fra politiets side skal være straffbare. Det må foretas en nærmere vurdering av handlingenes grovhet."

Dette innebærer at de færreste brudd på politiinstruksen § 5-2 vil være straffbare. Spesialenheten har illustrert dette slik:

Frikjent, - men var det godt politiarbeid?

Spesialenheten
for politisaker

Når en sak blir henlagt fordi handlingen ikke representerer et så stort avvik fra korrekt handlemåte at den kan karakteriseres som grovt, kan det oppfattes som korrekt adferd eller som aksept av adferd, noe som igjen medføre at det kan vokse frem en ukultur.

Vurderingsgruppen fant at det i den konkrete saken ikke var behov for tiltak.

Tiltak: Saken følges ikke opp videre.

I klagesporet (klager på politiet) klages det ofte over tjenestepersoners adferd, eksempelvis språkbruk. Denne saken har derfor likehetstrekk med mange av klagenene. Sakene som behandles i klagesporet kan således være gode eksempler på grensen mellom korrekt, uheldig, kritikkverdig og straffbar adferd. Klagesakene kan brukes til erfaringslæring, eksempelvis i dilemmatrening og som eksempler til diskusjon. Vi tror dette igjen kan gi veiledning og en likere praksis, både med hensyn til hvilke saker som skal anmeldes av distrikt/særorgan, og hvilke klagesaker distrikt/særorgan konkluderer med som kritikkverdige/uheldige.

JFS tar sikte på i løpet av 2025 å etablere en rutine for å videreformidle saker som er behandlet i klagesporet til saksbehandlerne i politidistrikt og særorgan samt til PHS for erfaringslæring.

4 Saker mottatt i 2024

4.1 Praksis vedrørende tilrettelegging for kontakt med varetektsinnsattes familie

Den første saken vi mottok i 2024 gjaldt oppfølging av rettens pålegg om oppfølginger av varetektsinnsatt.

Retten hadde pålagt politiet å sørge for at vedkommende skulle få kontakt med sin familie inntil to ganger. Selv om Spesialenheten skriver at politiets manglende tilrettelegging for kontakt ikke vurderes som en straffbar tjenesteutøvelse, anbefales det at saken sendes til vurdering for gjennomgang av praksis vedrørende tilrettelegging for kontakt med familie, der retten har bestemt at den siktede skal gis anledning til slik kontakt i løpet av fengslingsperioden.

Beslutning: Saksforholdet ligger til påtalemyndigheten og saken følges ikke opp videre.

Vurderingsgruppen har sendt saken til nettverket for Fag og opplæringsansvarlige (heretter FOA) samt PHS for diskusjon, læring og vurdering av behov for eventuelle rutineendringer.

4.2 Håndtering av (narkotika)beslag

En av sakene POD mottok i 2024 gjaldt spørsmål om håndtering av narkotikabeslag. Et beslag på blant annet 30 gram hasj var forsvunnet. Spesialenheten reiste to spørsmål.

Det ene var hvorvidt distriktet hadde tilstrekkelig grunn til å kartlegge og eventuelt dekke behov for låsbare skap/safer ment for oppbevaring av beslag i tilknytning til rapportskrivingsrom/patruljeseksjonene. Det bør vurderes om tilsvarende hendelser kan unngås ved innskjerping/presisering av rutinene for korrekt emballering og merking av beslag idet beslag blir gjort, og om det i tilknytning til rapportskrivingsrom er låsbare skap/safer forbeholdt kortvarig, midlertidig oppbevaring av beslag.

Det andre spørsmålet Spesialenheten stilte var hva en tjenesteperson skal gjøre med det som fremstår som marginale rester som verken er tilstrekkelig til å kunne analyseres, tjene som bevis for straffbart forhold eller til å kunne ruse seg på. Videre hva som skal gjøres med det som må kunne antas å utgjøre en brukerdose, en pille/kapsel eller rester/fragmenter av ukjent og mulig potente stoffer.

Problemstillingene er ikke omtalt verken i Riksadvokatens brev, rundskriv fra POD eller på KO:DE. Dette gir grobunn for usikkerhet og etablering av lokal og individuell praksis.

POD gjennomfører på bakgrunn av rapport fra Kripas (2021)² et omfattende utviklingsarbeid på beslagsfeltet. I dette arbeidet er også identifiserte enkeltavvik en del av erfaringsgrunnlaget. Det arbeides blant annet med etablering av nye nasjonale krav til lager for beslag og bedre verktøystøtte, eksempelvis til beslagslogistikk. PODs rundskriv 2010/007 "*beslagsrundskrivet*" skal også revideres. Formålet med tiltakene er å

² Websak 20/49158: Målbilde og tiltaksbeskrivelser for beslagsområdet

understøtte kravene til konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet samt sikre god notoritet i politiets håndtering av beslag.

Vurderingsgruppen foreslo at Straffesakseksjonen fikk ansvar for å sende kopi av saken til Kripos for vurdering slik at problemstillingene kan tas med ved revidering av beslagsrundskrivet.

Beslutning: Saken sendes Kripos med kopi til RA.

Tiltak: Faggruppe beslag er etablert hos fagforvalter skal utarbeide utkast til ny retningslinje for behandling av beslag. RA og POD følger opp arbeidet sammen.

4.3 Håndtering av våpenbeslag

To av sakene POD mottok i 2024 gjaldt håndtering av våpenbeslag.

Den ene saken gjaldt en beslaglagt hagle som, da den skulle utleveres, ikke befant seg på beslagsrommet. Kun en sakslogg i BL viste at haglen faktisk var utlevert i forbindelse med straffesaken.

Politidirektoratets internrevisjon har utarbeidet en rapport (Revisjon nr. 2024/6) vedrørende oppbevaring av våpen i politidistriktet. En av anbefalingene er at POD bør utvikle systemstøtten til både å inkludere saksbehandling og til å kunne vise fysisk plassering av våpen for både tjeneste-, forvaltnings- og beslagsvåpen. I tillegg bør systemene gi et godt grunnlag for styring og kontroll slik at manuelle skyggesystemer blir overflødige.

I løpet av 2025 vil Nasjonalt materiellberedskapssystem (NaM) bli implementert og distriktene vil da få tilgang til å oppdatere informasjon om tjenestevåpen i eget distrikt. I den forbindelse vurderes det om beslags- og forvaltningsvåpen kan implementeres i det samme systemet. Vurderingsgruppen konkludere med at det ikke er behov for å foreslå ytterligere tiltak enn de internrevisjonen foreslår.

Den andre saken gjaldt en våpenforsendelse fra et distrikt til Kripos hvor to av 56 våpen ikke var tømt for ammunisjon.

Etterforskningen avdekket at det ikke fremkom av Kripos' daværende rutine eller rutine i politidistriktet som sendte våpnene at våpen skal tømmes og kontrolleres ved oppbevaring og transport. *"Nasjonal rutine for skytevåpen som sendes til Kripos for destruksjon"* ble innført 27. september 2023 og under punkt 2.2 at *"alle våpen må sikkerhetskontrolleres og tømmes for evt. ammunisjon. Angi dato og BID for den som har foretatt sikkerhetskontrollen"*. Videre fremgår det at Kripos *"ber spesielt om at følgende blir ivaretatt: Alle våpen skal være sikkerhetskontrollert. Sjekk at våpenet er tomt for ammunisjon slik at videre håndtering er trygt."*

Vurderingsgruppen fant på den bakgrunn ingen grunn til å foreslå ytterligere tiltak.

I den samme saken pekte imidlertid Spesialenheten også på at feilen delvis kan skyldes manglende kompetanse og kjennskap til de aktuelle våpnene. Spesialenheten uttalte at:

"det kan være utfordrende og lite hensiktsmessig å gi operative mannskaper nødvendig kompetanse og opplæring på alle de ulike våpen patruljene kan komme

til å måtte håndtere i forbindelse med tjenesten. Det fremstår imidlertid som gjennomførbart at den våpenansvarlige på politistasjonen, som har tid og anledning til å gjøre ytterligere undersøkelser, forsikrer seg om at våpenet er tømt for ammunisjon. Dette under forutsetning av at patruljene som beslaglegger våpen gjør en samvittighetsfull kontroll og tar nødvendige forhåndsregler ved håndtering av våpen de ikke har kompetanse på, som for eksempel å søke bistand fra den våpenkyndige i politidistriktet. I tillegg bør patruljene informere personen som tar imot våpen på politistasjonen om at kontrollen kan være mangelfull. Fordi skytevåpen har et stort skadepotensiale, er det viktig at ansatte i politiet har bevissthet rundt begrensninger i egen kunnskap slik at de kan ta nødvendige forhåndsregler for å forhindre utilsiktet skade i forbindelse med våpenhåndtering. Politiet håndterer et stort antall våpen hvert år, blant annet i forbindelse med beslag, våpenamnesti eller innlevering fra dødsbo. Det er i anmeldelsen fra Kripos opplyst at Kripos fra tid til annen mottar våpenpaller hvor et eller flere våpen inneholder skarp ammunisjon i våpenkammer eller våpenmagasin. Videre har Spesialenheten en pågående etterforskning av et annet tilfelle der et våpen som inneholdt ammunisjon ble sendt til Kripos fra et annet politidistrikt (sak 13469566). Det fremstår derfor som at spørsmål om tilstrekkelig tømming og kontroll av våpen er relevant for flere politidistrikter, og at saken er egnet for erfaringslæring." Sistnevnte sak er ikke mottatt pr 2024.

Internrevisjon 2024/6, som nevnt over, foreslo at POD bør sørge for at føringer for mottak og håndtering av forvaltningsvåpen er tydelige på hvem som kan ta imot våpen i skranken, begrensninger på ekstraustyr som tas inn og om våpen og ammunisjon kan oppbevares samlet eller separat.

Vurderingsgruppen har i tillegg foreslått at det i forbindelse med oppfølging av revisjonen også bør vurdere om det bør gis tilsvarende føringer for mottak og håndtering av beslagsvåpen for å forebygge hendelser beskrevet av Spesialenheten. Et slikt arbeid bør også involvere HR/HMS.

Beslutning: Saken ligger til vurdering.

4.4 Maktbruk i arrest

En av sakene Spesialenheten sendte POD til administrativ vurdering gjaldt en arrestforvarers bruk av makt i arrest.

Spesialenheten konkluderte med at arrestforvarerens adferd var kritikkverdig idet maktbruken var i strid med politiloven § 6 krav om nødvendighet og forholdsmessighet.

Forholdet fant sted april 2022 og siden da har både ny maktmiddelinstruks (RPOD nr. 2024/010)³ og arrestinstruks (RPOD 2023/16)⁴ trådt i kraft.

I etterkant av saken hvor en tjenesteperson ble tiltalt og senere frifunnet for grov vold og tjenestefeil i Kongsberg 30. oktober 2022 ("Kongsberg 2") har PHS har fått i oppdrag å forske på politiets bruk av makt. Forskningen skal blant annet gi kunnskap om politiets bruk av makt som kan være i grenseland eller der grensen er overskredet i forhold til

³ WS 24/107565-2

⁴ WS 23/210063-36

grunnleggende prinsipper, samt hvordan ansatte og politiet som organisasjon håndterer slike situasjoner.

Forholdet fant sted i april 2022 men anmeldelse ble som følge av intern svikt ikke sendt til Spesialenheten før juni 2023. På det tidspunkt var den sikrede videoen blitt slettet. Spesialenheten påpeker at det ikke er nødvendig med en anmeldelse fra en arrestant for å oversende en sak til Spesialenheten.

Til tross for at alle distrikt og særorgan skal ha rutiner for oversendelse av anmeldelse til Spesialenheten, er det likevel mange som ikke er trygge med hensyn til roller og ansvar.

Vi er kjent med at Spesialenheten i sine foredrag tar opp problematikken, eksempelvis i PODs seminar for saksbehandlere i saker fra Spesialenheten og klager på politiet. I tillegg er det utarbeidet tiltakskort i HMS-sporet hvor det gis veiledning for rutiner i saker hvor Spesialenheten beslutter at de skal rykke ut for å igangsette straksetterforskning, og for forhold som knytter seg til håndtering og oppfølging av egne mannskaper. Vi vil fortløpende vurdere behov for ytterligere tiltak.

Vurderingsgruppen har ikke foreslått ytterligere tiltak med hensyn til politiets bruk av makt.

4.5 Habilitet, rolleforståelse og taushetsplikt hos ansatte på barnehus

En psykologspesialist ved et av Statens barnehus ble anmeldt for tjenestefeil og brudd på taushetsplikt i forbindelse med etterforskningen av en straffesak. Spesialenhetens sak knyttet seg til utøvelsen av psykologspesialistens rolle under etterforskningen. Spørsmålet var om hun hadde vært inhabil, om hun gikk utover sin rolle under en samtale med ett av barna, og om hun hadde brutt sin taushetsplikt.

Etterforskningen viste at det var usikkerhet vedrørende hva som skal gjøres når det oppstår spørsmål om habilitet og at det bør iverksettes tiltak for, gjennom opplæring og/eller rutinebeskrivelser, å trygge de ansatte på hvordan spørsmål om habilitet skal behandles ved barnehusene.

Vurderingsgruppen har, etter råd fra SFE i Politidirektoratet, foreslått at saken sendes til nivå 2-ledere i politidistriktene med ansvar for barnehusene (disse er ulikt organisert i distriktene) for videresendelse av saken til nasjonalt nettverk for psykologene i barnehusene, eksempelvis som dilemmatrening. På den måten kan også politiledelsen vurdere om det bør settes inn tiltak rettet mot etterforskere/påtalejuristene som jo er de barnehusene henvender seg til for avklaring i denne typen spørsmål.

I tillegg har SFE opplyst at POD, sammen med Bufdir og Helsedirektoratet, er i ferd med revisjon av felles retningslinjer for barnehusene. I den sammenheng vurderes også om det er behov for å avklare psykologenes rolle. Avgjørelsen foreslås delt også med denne gruppa.

Beslutning: Saken ligger til vurdering.

4.6 Tjenestefeil knyttet til politiske markeringer

Under en SIAN-demonstrasjon tente fornærmede på en koran i oppkjørselen til en ambassade. Politiet slukket ilden og bortviste SIANS representanter fra området. Spesialenheten vurderte det slik at det kunne stilles spørsmål ved bortvisningens nødvendighet og forholdsmessighet, blant annet fordi det var snakk om inngrep i politiske ytringer. Forholdet var likevel ikke grovt nok til å innebære straffansvar.

Forklaringene i saken tyder på behov for at den nasjonale veilederen for politiets håndtering av politiske markeringer på offentlig sted gjøres bedre. Det synes ikke tilstrekkelig kjent at mindre lovbrudd, eksempelvis brudd på forbudet mot åpen ild må vike dersom bruk av ild er en del av den ytringen som søkes fremsatt. Praktisering rundt bortvisning i situasjoner som denne kan hensiktsmessig også gjennomgås.

Den nasjonale veilederen om politiets håndtering av politiske markeringer på offentlig sted er for tiden under revisjon.

Vurderingsgruppen har foreslått at det settes inn en fotnote i veilederen som viser til denne avgjørelsen fra Spesialenheten. Når revisjonsarbeidet er gjennomført, bør det legges en plan for hvordan veilederen gjøres kjent og tilgjengelig. Det bør legges til rette for dilemmatening for når og hvordan mannskapet skal kunne bortvise i ulike situasjoner.

Beslutning: Saken ligger til vurdering.

4.7 Ransaking av mobiltelefon

I et påtalevedtak ble en politiadvokat ilagt et forelegg for uhjemlet ransaking av en mobiltelefon. Spesialenheten vurderte at det er behov for opplæring og etablering av rutiner som sikrer at etterforsker og påtalejurister er trygge på kompetanseregler knyttet til ransaking.

Ransakingen fant sted i mars 2022. Vurderingsgruppen la til grunn at det ikke er tvilsomt hvordan regelverket skal forstås. Det vises blant annet til Riksadvokatens brev av 26.06.2024 *"Realbevis i straffesaker - ulike rettsgrunnlag for innhenting – rammene for oppbevaring og bruk etter at saken er avsluttet"* hvor dette særlig er omtalt under kapittel 2.3. *"Særlig om innhenting av databevis"*.

Vurderingsgruppen har vært i kontakt med nasjonal fagkoordinator for etterforskningsfeltet som skriver at det finnes brev og rutiner som beskriver det formelle grunnlaget. Fagmyndighetene (POD og RA) har godkjent rutiner for beslag som inneholder elektronisk lagret informasjon (KO:DE, 17.11.21). Rutinens kap.2, *Regulering av metode*, beskriver det formelle grunnlaget. Dette er særlig et ansvar for påtale, men det er gitt noe opplæring til alle målgrupper i det som er utviklet/beskrevet som godkjent praksis.

En overordnet nasjonal retningslinje (mer helhetlig om behandling av elektroniske data i etterforskning) er snart klar. Den forventes å bli godkjent av RA og POD tidlig i 2025.

Vi har også spurt PHS om hvorvidt temaet behandles i grunnutdanningen til nye politiadvokater. PHS opplyser at spørsmålet om ransaking og beslag av mobiletelefon blir berørt på de fysiske samlingene gjennom oppgaveløsning. Vilårene for å beslutte tvangsmidler, herunder hvem som tar beslutningen, blir nøye gjennomgått. Det legges

opp til diskusjoner med utgangspunkt i praktiske oppgaver. Bruken av tvangsmidler er også en vesentlig del av den avsluttende eksamensoppgaven.

PHS erfarer at nye påtalejuristene generelt har behov for grunnleggende opplæring om vilkårene for tvangsmidler og den praktiske bruken av dem. Det avdekkes noe usikkerhet når det gjelder bruken av tvangsmidler hos nye påtalejurister, særlig om forutsetningen for å ta beslutninger på hastekompetanse. Et generelt inntrykket er at juristene er for forsiktige, både når det gjelder vurderingen av "skjellig grunn" og når det "haster" å få en avgjørelse.

PHS bruker tid på å undervise om de materielle og formelle vilkår slik at juristene blir tryggere på vurderingstemaene under de ulike vilkårene. I tillegg ser de behovet for gjennomgang av juridisk litteratur knyttet til tvangsmiddelbruk.

Etter avtale med PHS har vi sendt dem kopi av dette vedtaket samt andre lignende vedtak som kan brukes i diskusjoner og dilemmatrening.

Vurderingsgruppen har også sendt en kopi av påtalevedtaket til Nasjonal fagkoordinator for etterforskningsfeltet. Saken kan således diskuteres og eventuelt brukes i erfaringslæring i FOA-apparatet.

Beslutning: Fagmyndigheten ligger til RA og følges derfor ikke opp videre.

Tiltak: Kopi av saken sendt RA for vurdering og eventuell oppfølging.

4.8 Bruk av kameraovervåkning av kroppsvisitasjon

En av sakene POD mottok i kopi var en direkte forlengelse av sak mottatt i 2023. Oslo politidistrikt ble, i forbindelse med at det ble gjennomført kroppsvisitasjon under kameraovervåking uten at bildet ble sladdet, ilagt foretaksstraff. Forholdet skjedde over en lengre periode mens det var problemer med politidistriktets system for lyd og bilde (SIP-systemet).

I tillegg har Spesialenheten avgjort en ny sak i 2024 vedrørende forhold i arrest. Saken gjaldt politiets maktbruk i arrest, men under etterforskningen ble det avdekket at fornærmede hadde blitt kroppsvisitert mens kamera på cella var påslått. Spesialenheten kom til at det forelå brudd på arrestinstruks, men siden den tekniske løsningen ikke hadde vært kjent for den enkelte tjenesteperson, kunne ingen holdes individuelt ansvarlig for dette. Det forelå også brudd på regler om notoritet over kroppsvisitasjonen.

Bruk av kamera i arrest er grundig omhandlet i ny arrestinstruks som trådte i kraft 1. september 2024. Begge forholdene fant sted før dette tidspunkt. I tillegg gjennomførte Internrevisjon tilsyn av arrest i Oslo i 2024. Med hensyn til etterlevelse skrev Spesialenheten at de var kjent med ny arrestinstruks og var åpen for at regelverket rundt de ulike problemstillingene var godt nok bekjentgjort ved innføringen av denne.

Punkt 2.1 i instruksjonen omhandler krav til kompetanse, bemanning, roller og ansvar i politiarrestene. PHS har som politiets utdanningsinstitusjon hovedansvaret for at det utarbeides kompetansemateriell og gjennomføres adekvat opplæring i samarbeid med POD, Kripos og de enkelte politidistriktene. Hvert politidistrikt skal ha en tjenesteperson som er fagansvarlig for alle arrestene i politidistriktet jf. kap. 2.1.2. Denne personen vil

være kontaktperson i opplæringsspørsmål. Det finnes også et revidert ranselkurs med ny arrestinstruks. Det vurderes om det skal settes krav til å ha gjennomført begge kursene, før man skal ha tjeneste i arresten.

Vurderingsgruppen fant ikke grunn til å anbefale ytterligere tiltak.

4.9 Ulovlig frihetsberøvelse

En sak gjaldt en utlending som var ulovlig frihetsberøvet på Trandum utlendingsinternat i rundt halvannet døgn. I pågripelsesbeslutningen var det satt en frist for hvor lenge den pågrepne kunne holdes. Dette førte til at det ved innsettelse på Trandum uten videre ble lagt til grunn at den opprinnelige beslutningen om pågrepelse fortsatt var gyldig uten at dette ble avstemt mot sak i BL. Spesialenheten mente denne problemstillingen har nasjonal interesse.

Vurderingsgruppen har innhente Politiets utlendingsenhet (PU) sitt syn på behov for nasjonale tiltak. PU skrev:

"Uavhengig av om pågripelsesbeslutningene har en tidsangivelse eller ikke, er det et rettslig krav at det fortløpende foretas løpende vurderinger av grunnlaget for pågripelsene. Denne løpende vurdering må foretas av ansvarlig enhet. I PU vil det være ansvarlig jurist og saksbehandler som er ansvarlig for å foreta denne vurderingen. En fremstilling for internering skal skje så snart det er avklart at en uttransportering ikke kan finne sted innen den tredje dagen etter pågripelsen. Utlendingsinternatet har ikke ansvaret for den løpende vurderingen, men skal videreformidle relevant informasjon om innsettelsesgrunnlaget til ansvarlig saksbehandler. Tilsvarende problemstilling omløpende vurdering gjør seg gjeldende ved kjennelser. Retten setter en interneringsfrist, men det gjelder et krav om løpende vurdering av alle vilkår for internering, se utlendingsloven § 106b siste ledd.

PU mener at det kan være behov for å gi nasjonale føringer angivelse av gyldighetsperiode i pågripelsesbeslutninger. I hvert fall bør POD vurdere dette nærmere, og i relasjon til det kan det være formålstjenlig å kartlegge praksis i politidistriktene."

Status: Saken er ikke ferdig behandlet i vurderingsgruppen.

4.10 Vådeskudd

Anmeldelser vedrørende vådeskudd er et tema som Spesialenheten ofte behandler. I 2024 mottok POD kopi av tre saker med dette temaet.

Den ene saken gjaldt en tjenesteperson som hadde avfyrt et skudd fra sitt tjenestevåpen i politiets garasje, uten andre personer tilstede. Han skulle gjennomføre et avtrekk med tomt våpen. Våpenet var likevel ikke tømt, og et skudd gikk mot en garasjevegg som besto av tykk betong/mur.

I 2023 foretok Internrevisjon en revisjon av politiets arbeid med å forebygge vådeskudd og utilsiktet avfyring.

POD har gjennomført flere av Internrevisjonens anbefalinger, blant annet knyttet til uklarheter rundt begreper og rapportering. Begrepet "vådeskudd" skal fremover benyttes om alle avfyringer som utilsiktet har gått av. Alle vådeskudd skal rapporteres til

Politidirektoratet, herunder også vådeskudd på skytebane og i nedspenningstønne. POD har orientert politidistrikter og særorgan om Spesialenhetens vurderinger av saker om vådeskudd og hva som skal meldes til dem. Videre er det iverksatt flere tiltak for å redusere risiko knyttet til vådeskudd:

- Det er besluttet at kammerflagg skal benyttes ved all oppbevaring av politiets to-håndsvåpen etter uttak fra lager/depot. Dette innebærer at kammerflagg skal benyttes ved oppbevaring på tjenestested, under fremskutt lagring, ved midlertidig oppbevaring på annet sted enn der tjenesten utøves, under transport og ved trening/øvelser med skarpe våpen mot personell. Kammerflagg skal primært sikre at det ikke sitter igjen patron i våpenet - i tillegg til å fungere som en visuell bekreftelse på at kammeret er tomt. Innretningen blokkerer kammeret for innførsel av skarp patron og våpenet fungerer ikke når denne plastdelen er satt inn.
- POD har gitt PHS i oppdrag å utarbeide forslag til nye prosedyrer for våpenhåndtering. De reviderte prosedyrene skal forenkles og tydeliggjøres i forhold til dagens prosedyrer. Representanter fra alle kategorier av innsatspersonell og fra ulike deler av landet skal involveres i arbeidet - som skal ferdigstilles innen 1.6.2025. Politidirektoratet beslutter deretter hva som blir gjeldende prosedyrer for våpenhåndtering i tjenesten.
- Politidistrikt og særorgan skal risikovurdere hvor tørrtrening kan skje og utarbeide regler for disse områdene. Det er ikke tillatt å medbringe magasin med skarpe skudd i tørrtreningssoner.
- Politidistrikt og særorgan skal utpeke dedikerte områder der nedspenning av våpen skal skje. I disse områdene skal nedspenningstønner være tilgjengelig.
- Magasin med skarpe skudd skal legges vekk fra våpenet før puss, og ligge på en slik avstand og måte at det ikke blir satt i våpenet ved en feil.
- Sikkerhetsbestemmelsene for opplæring, trening og øvelser i politiet er revidert. Formålet med sikkerhetsbestemmelsene er å sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø beskyttet mot psykiske og fysiske belastninger – under opplæring, trening og øvelser. De risikoreduserende tiltakene knyttet til vådeskudd omtales også i de reviderte sikkerhetsbestemmelsene, omtalt over.

Vurderingsgruppen vurderer at tiltakene bør få virke før det vurderes ytterligere tiltak.

Den andre saken gjaldt en mann som ble skutt i overkroppen i forbindelse med at politiet skulle ransake et hotellrom. I forbindelse med at en tjenesteperson førte pistolen frem og forbi skjoldet, heftet avtrekkeren på pistolen seg på et hjørne på skjoldet slik at et skudd gikk av. Skjoldet som ble benyttet har forholdsvis spisse kanter også i områder hvor våpen skal benyttes inntil, mens pistolen som ble benyttet har flere egenskaper som tilsier at avtrekket er relativt lettpåvirkelig. Pistolen har større avtrekkerbøyle enn Glock, noe som var et bevisst valg da operatørene som benytter våpenet er avhengige av å kunne betjene dette med aksjonshansker. Avfiringen skjedde ved en uheldig kombinasjon av fremføring av våpenet, i høyde med hjørnet og med akkurat slik vinkel at hjørnet kom inn i avtrekkerbøylene. I ettertid viser det seg hvor enkelt avfiring kunne skje under disse omstendighetene.

Det er nedlagt bruksforbud for det aktuelle skjoldet, og alle eksisterende skjold bygges om.

Vurderingsgruppen ser ikke at ytterligere tiltak er nødvendig.

Den siste saken omhandlet et vådeskudd i forbindelse med at tjenestepersonen skulle sette en kammerlåsper i tjenestevåpenet sitt, og i den forbindelse tok han et avtrekk. Han husket ikke at han ladet våpenet tidligere på dagen. Saken avdekket også brudd/ uklarheter vedrørende kompetanseregler for bevæpning. Spesialenheten anbefaler distriktet å foreta en gjennomgang av våpeninstruksens kompetanseregler for relevant personell.

Vurderingsgruppen ser egenbevæpning som et spørsmål om etterlevelse av regelverket. Vi foreslår ikke tiltak nå da det er usikkert om dette er et nasjonalt problem. Vi vurderer også at det ikke er behov for å foreslå tiltak med hensyn til vådeskuddet da dette følges opp i maktmiddelteamet.

4.11 Brudd på informantinstruksen

Et av påtalevedtakene POD mottok i kopi gjaldt hvorvidt en polititjenesteperson eller politidistriktet som foretak hadde opptrådt straffbart i forbindelse med behandlingen, kontakten og oppfølgingen av en informant i perioden 2018 og frem til april 2021 da informanten ble skutt og drept. Saken ble henlagt på bevisets stilling.

Spesialenheten mente det gjennom etterforskningen fremkom opplysninger som var egnet for gjennomgang med tanke på erfaringslæring og eventuelt videre utvikling og forbedring av rutinene knyttet til informantbehandling.

Kripos er fagforvalter for kilde- og informantopplysninger og er godt kjent med saken. Kripos vurderte relevante instruksjoner som gode nok og at det ikke var nødvendig med revidering som følge av denne saken.

Saken har likevel læringspunkter som det er nyttig for flere distrikter å kjenne til. Kripos vil gjennomgå saken og ta dette opp i ulike fora som hovedveiledersamlinger. Det bemerkes også at det nylig er utarbeidet en ny rutine: *"Nasjonal rutine for behandling av kilde- og informantopplysninger om tjenestepersoners kritikkverdige eller straffbare forhold"*. Hensikten med rutinene er å bidra til en sikker og enhetlig måte å behandle opplysninger fra kilder- og informanter, hvor det pretenderes at ansatte i politiet eller påtalemyndigheten har begått kritikkverdig eller straffbare forhold, både i og utenfor tjeneste. Rutinen vil bli en del av pensum på informantstudiet på PHS fra 2024 og vil bli distribuert til hovedveiledere og publisert på KO:DE.

Vurderingsgruppen vurderer at erfaringslæring er ivarettatt ved at fagforvalter er kjent med saken og vil bruke denne i erfaringslæring i fagnettverket. Ytterligere tiltak er derfor ikke foreslått.

4.12 Etterforskningsplikt

POD mottok kopi av to saker som begge omhandlet etterforskningsplikten i alvorlige straffesaker.

Den ene saken gjaldt plikten til å etterforske seksuallovbrudd mot barn i forbindelse med anmeldt nettovergrep.

Distriktet hadde mottatt melding om mulig nettovergrep av mistenkt som bodde i deres distrikt. Det ble besluttet å vente med å pågripe mistenkte til tilrettelagt avhør på barnehuset var gjennomført. I mellomtiden innkom det også flere bistandssaker samt

meldinger fra NCMEC. Da mistenkte ble pågrepet tre og halv måned senere hadde han begått ytterligere overgrep mot 34 barn via internett.

Spesialenheten uttalte:

"Det er ikke tvilsomt at forebygging og adekvat etterforskning av seksuelle overgrep mot barn og unge er en tjenesteplikt av vesentlig betydning. Om en ser på saken mot NN isolert, med utgangspunkt i hva vi nå i ettertid vet, er det nærliggende å karakterisere unnlatelsen av å pågripe ham i den nærmeste tiden etter 15. mars 2022 som et grovt brudd på tjenesteplikt.

[...]

Oppfølgingen - eller den utilstrekkelige oppfølgingen - av saken mot NN kan imidlertid ikke vurderes isolert sett. Både ved vurderingen av politiets handlinger og unnlatelser i saken, og ved Spesialenhetens etterfølgende strafferettslige vurdering av dette, må saken ses i sammenheng med politidistriktets og seksjonens øvrige saker og oppgaver i den aktuelle perioden.

og

"Avslutningsvis bemerkes at saken mot NN må legges til grunn å være en av mange saker som politietaten som sådan ikke fullt ut har forutsetninger for å håndtere i samsvar med internasjonale og nasjonale krav og føringer. Dette er overordnet sett statens ansvar. Ansvarliggjøring i form av personlig straffansvar for enkeltpersoner i politiet eller påtalemyndigheten eller ved å ilegge et politidistrikt foretaksstraff i en sak som dette, vil dermed etter Spesialenhetens vurdering verken være riktig, formålstjenlig eller rimelig."

Vurderingsgruppen har vurdert at det ikke er behov for å foreslå konkrete oppfølgings tiltak. Saken er likevel sendt til nasjonal fagkoordinator for etterforskning samt PHS. Saken kan således diskuteres og eventuelt brukes i erfaringslæring i FOA-apparatet og i opplæring/kurssammenhenger.

Den andre saken gjaldt politiets plikt til å etterforske forhold som innebærer eller kan innebære vold i nære relasjoner/partnerdrap.

I en periode på ca. 6 måneder hadde politiet gjentatte ganger vært på fornærmedes hjemmeadresse forut for drapet. Opplysninger på stedet og politiets observasjoner ga indikasjon på voldsbruk uten at dette ble fulgt opp.

Politidistrikt ble ilagt et forelegg for den kollektive mangelen på oppmerksomhet på relasjonen mellom partene og politidistriktets samlede håndtering av oppdragene. Disse forholdene bidro til at politidistriktet forsømte sin plikt til å beskytte person og forebygge alvorlige krenkelser av menneskers liv og helse.

Seksjonssjef for SFE i POD opplyste at det er igangsatt ulike lokale tiltak i distriktene. Eksempelvis ønsker Oslo politidistrikt å lage en undervisning for operative i førstelinje i etterkant av Elverum-saken (kvinne drept av en mann som var ilagt besøksforbud). Undervisningen skal gi bedre fenomenforståelse. Videre har Seksjon for operative tjenester (SOT) på Kripos laget en kort, nettbasert opplæring på Triage. Politidistriktet,

hvor hendelsen fant sted, jobber også med å igangsette erfaringslæring som følge av denne saken og en annen lignende sak (Jonas-saken).

I samarbeid med NTNU har politiet og prehospitale tjenester utviklet et studietilbud for ansatte ved operasjonssentral, vakt og beredskap og forebyggende enheter. Politiet har fått 5 studieplasser og studiet har oppstart høsten 2025. Målsetning for studiet vil være å skape bedre forståelse for hverandres roller, avklare gråsoner, fremme felles begrepsforståelse, samhandling og forståelse gjennom et felles kunnskapsgrunnlag for oppdrag som omhandler mennesker med psykisk uhelse. Gjennom å forankre, både teori og praktisk arbeid/simulerings caser, som berører både helse og politiets roller og ansvar, vil man søke å oppnå en økt kompetanse hos begge etater.

Vurderingsgruppen har foreslått at seksjonssjef for SFE sammen med BA får ansvar for, sammen med representanter fra fagmiljøene, å lage et samlet undervisningsmaterieell for operative i førstelinje på fenomenforståelse/risikovurdering av vold på nasjonalt nivå. Det bør vurderes om opplæring om vold i nære relasjoner bør være en del av årlig IP-trening eller pålegges som særskilt opplæring utover årlig obligatorisk trening.

Beslutning: Saken ligger til vurdering.

4.13 Samtidig etterforskning hvor politiet har avfyrt skudd

En av sakene POD mottok i 2024 gjaldt en sak hvor fornærmede ble skutt i beina på et jorde. Saken ble henlagt som intet straffbart bevist. Derimot bemerkes det at åstedsarbeid etter denne type hendelser skal skje i regi av Spesialenheten.

Dette er viktig for tilliten til de undersøkelser som gjøres, som igjen er viktig for tilliten til politiets handling som etterforskes av Spesialenheten. Umiddelbar sporsikring bør derfor bare skje av involvert politi dersom sporet ellers kan gå tapt. I dette tilfellet ga politiet på stedet beskjed om at den aktuelle kniven skulle sikres i en eske, til tross for at Spesialenheten hadde gitt uttrykk for at åstedet skulle vært avspærret. Det må sikres at arbeidet på stedet så langt det er mulig skjer i dialog med Spesialenheten, ikke minst at viktige spor sikres under ledelse av enheten.

Flere tjenestepersoner opplever det som vanskelig når Spesialenheten involveres i samtidig etterforskning. I forbindelse med en større HMS-revisjon har POD utarbeidet tiltakskort for samtidig etterforskning av Spesialenheten. Dette vil trygge leder og medarbeider i saker hvor Spesialenheten involveres umiddelbart. Tiltakskortet er ferdig og kjent av de fleste og den endelige revisjonen vil bli ferdig tidlig i 2025.

Vurderingsgruppen vurderer tiltakskortene som gode og at det ikke er behov for ytterligere tiltak.

4.14 Sak vedrørende gisselsituasjon hvor gisseltakeren ble skutt av politiet

Saken omhandler en gisselsituasjon i en bil hvor gisseltageren løsnet skudd mot politiet. Politiet skjøt og drepte gisseltakeren.

Spesialenheten konkluderte med at skuddene ble løst i en situasjon der politiet anså det nødvendig for å berge liv, noe som gjorde avfiringen forsvarlig og ikke representerte et straffbart forhold.

Spesialenheten uttalte at de involverte tjenestepersonene opplevde oppdragsløsningen som utfordrende og at det i liten grad synes å ha vært noen samkjørt og forberedt forståelse av hvordan hendelser som den aktuelle skal løses. Det kan derfor være hensiktsmessig å se på oppdragsløsningen i et læringsperspektiv.

BA har vurdert saken og mener at de alminnelige prinsippene for gisselsituasjoner er dekkende. Hendelsen har ikke avdekket behov for ytterligere prosedyrer og tiltakskort. Derimot bør hendelsen brukes i erfaringsøymed i bredere spekter av oppdragstyper, spesielt hva angår etablering av felles situasjonsforståelse og ledelse, idet det er gode læringspunkter.

Vurderingsgruppen har foreslått at BA får ansvar for å sørge for at saken blir tatt inn i fagnettverket for videre erfaringslæring/dilemmatrening.

Beslutning: Saken ligger til vurdering.

4.15 Ikke iverksatt operative tiltak etter melding om savnet

I en sak vedrørende søk etter to tvilling-jenter som senere ble funnet omkommet, viste etterforskningen at distriktets etterlevelse av rutiner i oppdrag med savnetmeldinger som går over i saker med formelle savnetmeldinger fra tid til annen kan være mangelfulle, herunder om notoritet. Dette gjelder også etterlevelse av Riksadvokatens rundskriv 5/2004, blant annet med oppfølging etter 24 timer.

Ny nasjonal retningslinje for savnet person ble godkjent i desember 2024. Den beskriver bl.a. hvordan saker om savnet person skal håndteres og hvor ansvaret ligger til enhver tid. Retningslinjen er omfattende og det skal derfor gjennomføres et nasjonalt opplæringsløp i februar 2025 der hvert distrikt sender representanter for lik opplæring. Representantene skal deretter gjennomføre opplæring innen sine fagområder i eget distrikt.

Den konkrete saken er blitt gjennomgått i nasjonalt fagnettverk for operasjonssentralen, Gjennomgangen hadde fokus på erfaringslæring og læringspunkter.

Vurderingsgruppen fant ikke grunn til å foreslå ytterligere tiltak.

4.16 Brudd på taushetsplikt i forbindelse med utlevering av opplysninger fra politiets registre til media

En person anmeldte flere tjenestepersoner tilknyttet forskjellige politidistrikter for brudd på taushetsplikt og andre lovbrudd ved utlevering av taushetsbelagte opplysninger om vedkommende fra politiets registre til media. Opplysningene ble utlevert ved at politidistriktene har besvart innsynsbegjæringer begrunnet med medias journalistiske undersøkelser, som skulle belyse systemsvikt på et bestemt området, hvor anmelderen hadde en sentral rolle.

Spesialenheten avdekket ulik oppfatning og praktisering i politidistriktene av orientering/varsel om utlevering av opplysninger til de registrerte utleveringen gjelder. Det bør avklares om forhåndsvarsel bør gis rutinemessig i saker hvor det må antas at utleveringen vil medføre ulemper for den registrerte, jf. politiregisterforskriften § 12-1, andre ledd. Dette med hensyn til at kravet om utsatt iverksettelse skal kunne fremsettes, og vurderes før opplysningene er utlevert.

Vurderingsgruppen har foreslått at Juridisk stab ber Kripos som behandlingsansvarlig vurdere og eventuelt oppdatere føringer for dette overfor distriktene.

Spesialenheten tok også opp problemstilling rundt uttalelser til pressen og lojalitet til tidligere påtaleavgjørelser.

Vurderingsgruppen foreslo at saken brukes som et utgangspunkt i case i dilemmabanken.

Beslutning: Saken ligger til vurdering.

4.17 Dronebruk

Saken omhandlet bruk av drone i nærhet av flyplass uten at bruken var varslet på riktig måte.

Dronenettverket har allerede fått kopi av saken og vi legger til grunn at saken blir ivaretatt i læringsøymed der.

Vurderingsgruppen foreslo ikke ytterligere tiltak.

4.18 Pågripelse av advokat i straffesak

Saken gjaldt pågripelse av en advokat i en straffesak og Spesialenheten pekte på følgende:

- Politidistriktet bør vurdere å gjennomgå hvordan opplysninger skal formidles til påtalemyndigheten i denne type saker. Det bør vurderes hvordan og hvem som lytter til viktige samtaler for å sikre et godt beslutningsgrunnlag. Ved alvorlige straffesaker hvor tvangsmidler skal benyttes, bør det vurderes om ikke de i påtalemyndigheten som skal ta denne typen avgjørelser, bør ha direkte tilgang til primærkilder/bevis, for å unngå nyansering og misforståelser.
- Politidistriktets håndtering og oppfølging av klager i straffesaker, herunder saker med klage- og omgjøringsfrist, bør følges opp. Dette inkluderer at det er sikret gode rutiner for at klager registreres på sak så snart som mulig. Dette gjelder uavhengig om klager mottas av en tjenesteperson direkte, eller via postmottaket. Politidistriktet må også være oppmerksom på viktigheten av å besvare henvendelser fra profesjonelle parter i straffesaker, om enn med et midlertidig svar.
- Vurdere rutiner om tidspunkt for utarbeidelse av sentrale dokumenter som beskriver mistankegrad

Vurderingsgruppen mener de læringspunkter Spesialenheten løfter, hører til Riksadvokatens fagansvar. Vi foreslår derfor ikke tiltak. Kopi av saken med informasjon om vår vurdering er sendt RA.

4.19 Unnlatelse av å registrere anmeldelse

Spesialenhetens etterforskning avdekket at det har vært en svikt i enkeltpersoners rutiner for hvordan anmeldelser som mottas skal behandles i forhold til påtaleinstruksen § 7-1.

Selv om politidistriktet har en straffesaksinstruks som beskriver hvordan anmeldelser skal håndteres, anses det hensiktsmessig med en administrativ vurdering slik at det sikres at tjenestepersoner som behandler anmeldelser er kjent med regelverket og har kunnskap om praktiseringen. Saken har avdekket at det kan eksistere en usikkerhet i regelforståelsen.

Vurderingsgruppen ser dette som tema under RAs fagansvar, og har oversendt kopi av saken. Vi foreslår i tillegg at saken sendes til fagutviklingsapparatet for omerindring av regelverket. Saken bør også sees i sammenheng med en sak fra 2023 hvor en anmeldelse var registrert som en undersøkelsessak.

Beslutning: Saken ligger til vurdering.

5 Saker fra Riksadvokaten

Politidirektoratet mottok to saker fra RA i 2024.

5.1 Innbringelse, arrest og visitasjon

Spesialenheten henla en anmeldelse fra miljøaktivistene "Extinction Rebellion" vedrørende innbringelse, arrestforhold og visitasjon i 2023. Saken gjaldt blant annet innbringelse, kroppsvisitasjon i arrest og video av denne.

Etter klage omgjorde RA henleggelsen fra *"intet straffbart anses bevist"* til *"bevisets stilling"* for en av de anmeldte. POD mottok kopi av påtaleavgjørelsen med RAs vurdering av klagen over henleggelsen.

RA vurderte særlig kroppsvisitasjon i arrest og video av denne, og uttalte:

"Riksadvokaten legger til grunn at avviket fra arrestinstruksen for så vidt gjelder opptak av lyd og bilde fra visitasjonen ikke skyldes handlemåten til tjenestepersonene i arresten. På grunnlag av oppfølgingen av den mer overordnede problematikken knyttet til lyd- og bildeopptak som er foretatt av Spesialenheten overfor Politidirektoratet, og at løsningen på problemet kan synes å måtte finnes på sentralt nivå, finner riksadvokaten ikke grunn til å gå nærmere inn på spørsmål om omgjøring av henleggelsen for mulig foretaksstraff mot Sør-Øst politidistrikt."

Ny instruks for arrest er implementert etter at de faktiske forhold fant sted. Problemstillingene er tatt opp, er særlig behandlet i denne.

Vurderingsgruppen fant at det ikke var behov for ytterligere oppfølging.

5.2 Bruk av patruljehund

Den andre saken POD mottok fra RA gjaldt bittskade som følge av bruk av patruljehund.

Spesialenheten uttalte i sin oversendelse til RA:

"Det fremgår av etterforskningsmaterialet at det er et savn at det ikke foreligger enhetlig statistikk over hvor mange som årlig blir bitt av politihund, og at det loggføres på ulike måter i politidistriktene. Denne saken er også illustrerende i så måte. I den nylig reviderte instruksen om bruk av enkelte maktmidler i politiet (RPOD 2024 010) i pkt. 7 om patruljehund som maktmiddel heter det i pkt. 7.4 at politidistrikt og særorgan skal holde oversikt over bruk av patruljehund. Dette er en formulering som har stått tidligere, og som også gjelder øvrige maktmidler."

Etter Spesialenhetens syn kunne instruksen vært tydeligere hva gjelder hvilken bruk det skal holdes oversikt over, og hvordan (hvor) dette skal føres. Det antas som en selvfølge at bitt registreres, men dette kunne med fordel fremgått av instruksen. Uavhengig av riksadvokatens avgjørelse vil saken derfor sendes til administrativ vurdering ved Politidirektoratet når saken er ferdigbehandlet."

RA skrev i sin vurdering:

"Riksadvokaten gir sin tilslutning til Spesialenheten for politisakers vurdering om at saken sendes til administrativ vurdering ved Politidirektoratet.

Utover Spesialenhetens begrunnelse for dette, som riksadvokaten gir sin tilslutning til, vil en tilføye at det kan være grunn til nærmere fokus på skillet mellom patruljehund som søke(virke)middel og renere bruk som maktmiddel. Behovet for slikt fokus forsterkes ytterligere ved at det (for hunden især, men også for hundefører) i et oppdrag kan være en glidende overgang hvor noe som starter som et søkeoppdrag går over til en situasjon hvor hunden nyttes som maktmiddel, enten for å sikre kontroll og/eller anholdelse (eventuelt i kombinasjon med etterfølgende pågripelse) eller for å verge seg selv eller tredjeperson. Dette gjør at politiet i særdeleshet bør være oppmerksom på muligheten for at søkeoppdrag i mindre alvorlige straffesaker eskalerer på en slik måte at hund brukes skarpt, uten at riksadvokaten finner grunnlag for kritikk i inneværende sak. Det nevnes at overgangen mellom disse funksjonene i enkelte saker vil kunne aktualisere spørsmålet om forholdsmessighet- både etter politilovens krav og opp mot straffeprosessuelle føringer. I oppdrag hvor søkefunksjonen er fremtredende, bør muligens hund brukes på en slik måte at risikoen for hundebitt eller annen uønsket atferd reduseres ytterligere enn søkeoppdrag som med større eller mindre grad av sannsynlighet potensielt kan gli over i situasjoner hvor hund kan eller bør brukes som maktmiddel. Bitt av hund kan ha alvorlige konsekvenser for den enkelte. Det er viktig med bevissthet og aktsomhet knyttet til dette."

Som Spesialenheten påpekte, er det ønskelig at det føres en enhetlig statistikk over hvor mange som årlig blir bitt av patruljehund og i hvilke situasjoner. Det kan også være heldig for notoriteten i slike saker at det tas bilde av bittet/bittskaden som standard. Slik statistikk vil kunne gi grunnlag for ytterligere innsikt og oversikt, som igjen vil kunne bedre politiets kunnskapsgrunnlag og forutsetning for bruk av hund i tjenesten.

Maktmiddelinstruksen (RPOD nr. 2024/010) har i kapittel 7 beskrivelse av patruljehund som maktmiddel. Her fremkommer det at distrikt og særorgan skal holde oversikt over bruk av patruljehund. I tillegg er maktmiddelappen endret og det skal nå registreres bruk av patruljehund med eskaleringsnivåer.

Videre har POD i brev bedt politidistrikt og særorgan registrere og holde oversikt over skader ved hundebitt i oppdrag, herunder omfang og i hvilke situasjoner det skjer. Distrikt/ særorgan er blitt gjort oppmerksomme på endringene i maktmiddelapplikasjonen som gjør det mulig å registrere skader ved hundebitt. Det er bedt om at politidistrikter og særorgan benytter denne. Selv om det ikke er krav om å innrapportere tilfeller av bruk av hund som maktmiddel til Politidirektoratet, eller konsekvenser av dette, skal politidistrikter og særorgan holde oversikt slik at dette kan benyttes i erfaringslæring og oversendes Politidirektoratet ved behov. Etter hvert kan det vurderes om PHS bør få tilgang til innsamlet data for et bredere kunnskapsgrunnlag av bruk av patruljehund og skader som er inntrådt.

Med hensyn til behovet for å skille mellom bruk av hund som søke- og maktmiddel, mener BA at dette er en del av opplæringen av hundefører knyttet til praktisk bruk av patruljehund. Utfordringene kan oppstå i de hendelser der hunden blir brukt til sporsøk. Det er i slike oppdrag ikke alltid kjent hvem politiet søker etter, og noen ganger uklart hva som foranlediger til at vedkommende unndrar seg politiets kontroll. Ved sporsøk går hunden i lang line foran hundefører, og dermed til dels ute av syne for hundeføreren. Når hunden finner vedkommende den leter etter, kan det være vanskelig å se hvordan møtet

med hunden foregår. Hunden er opplært til å markere funn ved å bjeffe, men den er også opplært til å forsvare seg selv dersom den blir sparket eller slått. Det er i slike situasjoner hunden kan bite vedkommende den finner. Uansett hva slags sporoppdrag hunden brukes til, vil hundefører vurdere hvordan hunden skal håndteres underveis i søket i lys av informasjonen som foreligger, eller ev. mangel på informasjon.

PHS har fokus på jussen knyttet til bruk av hund i utdanningen av både hund og hundefører. Hundene kontrolleres for at de har korrekt markering på person i slutten av et spor. Dette var også tema ved samlingen for FOA og ledere for hundetjenesten 4. desember 2024.

Vurderingsgruppen ser ikke at det er behov for ytterligere tiltak.

6 Annet

6.1 Anbefalinger i revisjon nr. 2024/11

I internrevisjonens rapport om politiets arbeid med å forebygge vådeskudd og utilsiktet avfyring, pekes det på mangelfull saks- og informasjonsflyt mellom avdelinger i Pod, men også innad i avdelingene. Revisjonen vurderte dette som uheldig og som et hinder for erfaringslæring nasjonalt. Revisjonen mente også at det var et stort forbedringspotensial i å dele kunnskapen som ble innhentet gjennom rapporteringen med alle aktuelle aktører i hele politiet.

BA har innført intern rutine for behandling av saker innenfor eget fagfelt. I tillegg har BA besluttet at det også representant fra BA, Politioperative seksjon deltar på møter i vurderingsgruppen. PFA ser også behov for tilsvarende bred faglig forankring og har derfor besluttet at Straffesaksseksjonen har en fast representant på møter i vurderingsgruppen.

For å forbedre informasjonsflyten har vi i 2024 i flere saker involvert både fagseksjoner og distrikt/særorgan forut for at saken behandles i vurderingsgruppen. Vi inviterer også inn andre enn de faste representantene til møte i vurderingsgruppen ved behov.

Vi vil fra 2025 sende kopi av alle saker som omhandler personvern, taushetsplikt, innsyn og brudd på menneskerettigheter til Juridisk stab i POD. Vi vil også fortsette med å sende kopier av påtalevedtak til Nasjonal fagkoordinator for etterforskning samt PHS. I tillegg til møter i vurderingsgruppen, vil fagansvarlig for erfaringslæring ha jevnlig møter med BA for å få oversikt over tiltak, prosjekter og aktuelle temaer som det jobbes med.

Tiltakene vil medføre både at forslagene blir bedre faglig forankret samt at informasjon om påtalevedtakene gjøres bedre kjent på tvers av avdelingene.

Vi har i tillegg etablert fast møtestruktur med PHS, både på bachelor og EVU for å sikre at relevante saker fra Spesialenheten, klagesaker og andre evalueringer benyttes som eksempler i undervisningen og at eventuell endret praksis som følge av nevnte avgjørelser implementeres.

6.2 Erfaringslære i påtalesporet

RA har blitt tilført betydelige ressurser for å styrke sin fagledelse og ansatt flere statsadvokater som skal utvikle Den høyere påtalemyndighets fagledelsesvirksomhet. I arbeidsoppgavene ligger tilsyn, resultatoppfølging og opplæring, samt utvikle Riksadvokatens arbeid med kompetanseheving i egen etat og ha utstrakt kontakt med JD, POD og underliggende statsadvokatembeter.

I svært mange av påtalevedtakene vi får i kopi, peker Spesialenheten på læringspunkter i påtale- og etterforskningssporet. Det kan være vanskelig å trekke grensen mellom PODs og RAs ansvar for kompetanseheving. Det vises eksempelvis til kommentaren fra avdelingsdirektør PFA under punkt 3.3, 4.1 og 4.7. Samtidig er det viktig å unngå både dobbeltarbeid og pulverisering av ansvar. Det er besluttet at representant fra Straffesaksseksjonen møter fast i vurderingsmøte, noe vi tror vil bidra til at problemstillingen kan diskuteres i alle aktuelle saker.

Videre ser vi et behov for en nærmere avklaring med hensyn til ansvar og samarbeid med RA og vil jobbe videre med dette i 2025.

7 Hvordan politidistrikt/særorgan følger opp erfaringslæring fra Spesialenheten

I 2023 rapporterte distriktene/særorganene for første gang i PSV (RO16) hva som var gjort for å følge opp de enkelte sakene i distrikt/særorgan hadde mottatt.

I 2024 har vi spurt om hvordan distrikt/særorgan har organisert arbeidet med erfaringslæring i saker fra Spesialenheten, hvordan distriktet/ særorganet har fulgt opp egne saker som er mottatt for administrativ oppfølging samt andre saker med nasjonal interesse som distriktet/ særorganet har mottatt og hvilke utfordringer, målsetninger og endringer ser distriktet for seg i 2025.

Mange enheter har i løpet av 2023 og 2024 innført rutiner og instruks for behandling av saker til/fra Spesialenheten, eller er ferd med å få dette på plass. Det er likevel svært ulikt om og hvordan dette er organisert. Vi har også inntrykk av at flere jobber systematisk med erfaringslæring. Flere distrikt har tatt i bruk Synergi som avvikssystem.

Gjennomgående rapporterer distriktene om at det er utfordrende å følge opp erfaringslæring og de konkrete læringspunktene ute i organisasjonen.

Oslo politidistrikt har ikke gjort organisatoriske endringer i 2024 og rapporterer at alle vedtak fra Spesialenheten gjennomgås og vurderes av kontaktperson for Spesialenhetssaker, som er en politiadvokat 2. Ut fra en individuell vurdering i den enkelte sak vil vedtakene, i samråd med PM/PMS ledergruppe, ha ulik oppfølging.

Oslo politidistrikt har uttrykt behov for å få rettslig avklaring knyttet til forståelse og rekkevidde av hjemmelsgrunnlaget for deling (utlevering/tilgang) av politiets opplysninger til Spesialenheten. Behovet er i første rekke knyttet til den nærmere forståelse og rekkevidde av politiregisterloven § 21 som hjemmel til innhenting av opplysninger. Tilsvarende gjelder for opplysninger og dokumentet som er utenfor virkeområdet til politiregisterlovgivningen, nærmere avklaring av rekkevidden til politiloven § 24 fjerde ledd og forvaltningsloven § 13 bokstav b. Saken ligger så vidt vi kjenner til, hos RA.

Øst politidistrikt innførte i 2023 ny lokal instruks for behandling av saker til/fra Spesialenheten.

Distriktet uttaler at det er utfordrende å sikre god og kontinuerlig erfaringslæring og kunnskapsoverføring, men temaet er satt på dagsorden også i 2025. Det pekes på at en suksessfaktor er å involvere ledernivå og fag- og opplæringsansvarlige med henblikk på å få spredd erfaring/kunnskap nedover i linja.

Innlandet politidistrikt har rutiner for notoritet vedrørende mottatte saker, oppfølging m.m. Alle påtalevedtakene videreformidles til leder ved berørt enhet til orientering. Dersom det anmodes om administrativ oppfølging blir dette fulgt opp særskilt og det gis en frist for oppfølging og tilbakemelding.

For å kunne sikre systematisk erfaringslæring i hele distriktet fra klagesaker og avgjørelser fra Spesialenheten, ble det på ledermøtet i desember 2024 besluttet at disse sakene (der det er læringspunkter) skal gjennomgås av en fast gruppe bestående av

FOA-er. Grappa ledes av SVS juridisk funksjon, og grappa møtes 6 ganger i året, eller ved behov. Gruppas arbeid starter opp i 2025.

Sør-Øst politidistrikt vedtok i 2023 ny rutine for saksbehandling i saker fra/til Spesialenheten. Det er etablert en vurderingsgruppe bestående av visepolitimester samt representant fra HR/HMS og påtale. Grappa skal vurdere tiltak i form av læring og kommunikasjon, endring av rutiner/instrukser og oppfølging den enkelte/politidistriktet. Rutinen ble iverksatt i 2024.

Agder politidistrikt har en instruks for oppfølging av saker til/fra Spesialenheten. Nytt av året er at det er én gruppe som vurderer hvorvidt en sak skal sendes til Spesialenheten og en annen som behandler mottatte saker. Det føres referat for samtlige møter. Instruksen er fremdeles under revisjon.

Sør-Vest politidistrikt innførte nye rutiner i 2024. Saker distriktet mottar til administrativ oppfølging behandles i en vurderingsgruppe. Grappa skal ha fokus på individuell opplæring, kollektiv læring og sikkerhet som skal munne ut i forslag til tiltak som legges frem for ledergruppa. I 2025 har distriktet ambisjon om å bli enda bedre og mer helhetlig i oppfølging av saker. Det er iverksatt ny rutine med formål om å bli endre bedre til å sikre systematisk læring.

Vest politidistrikt har en instruks og rutine som regulerer oppfølging av saker fra Spesialenheten i læringsperspektiv. Ansvarlig driftsenhetsleder følger opp saken(e) i Synergi og aktuelle læringspunkter rapporteres i relevant fagforvaltningsapparat. Saksgjennomgang og oppfølging er fast tema i Politimesterens ledermøte.

For 2025 ser distriktet for seg å fortsette arbeidet med styrket oppfølging av vedtak fra Spesialenheten. Det skal ses nærmere på erfaringer med bruk av de ovennevnte instrukser/rutiner, og foreslå nødvendige endringer/tilpassinger, og/eller behov for styrket oppfølging. Det skal også ses på muligheter for å få til en bedre og mer helhetlig vurdering og oppfølging av vedtak fra Spesialenheten og klagesaker, som både sikrer god personaloppfølging, og henter ut potensialet for erfaringslæring.

Møre og Romsdal politidistrikt rapporterte at saker kun blir vurdert av visepolitimester. Ved behov brukes Synergi og deretter blir sakene fulgt opp av aktuelle enheter.

Trøndelag politidistrikt rapporterte at de benytter årsrapporten fra Spesialenheten konkret til å gå gjennom og dele andre distrikts saker slik at de også kan lære av disse. Egne saker følges opp ut fra en vurdering av selve vedtaket fra Spesialenheten. Synergi brukes for å ha notoritet. Saker hvor flere kan lære, sendes ut til flere enheter enn den det opprinnelig gjelder for å sikre erfaringsdeling og læring i hele organisasjonen.

Distriktet vil i 2025 jobbe med å følge opp alle enhetene og få de til å benytte Synergi som plattform, følge opp de nye etiske retningslinjene og sikre at kulturen og rutinene i organisasjonen gir en trygg arbeidsplass, og gode etiske verdier hos alle kollegaer.

Nordland politidistrikt etablerte i 2024 en vurderingsgruppe som ser nærmere på klager på politiet og saker fra Spesialenheten. I 2025 vil det jobbes med å utforme retningslinjer for å beskrive dette videre. Nordland rapporterer at en seniorrådgiver, som har vært sentral i dette arbeidet, slutter i februar 2025 og at en forventer utfordringer i arbeidet i overgangsfasen frem til ny ansatt er i gang.

Troms politidistrikt skrev at de i 2024 utarbeidet lokal rutine for oppfølging av saker fra Spesialenheten. Ved rutinen er det blant annet etablert en vurderingsgruppe som skal følge opp de saker som politimesteren beslutter oppfølging av. Gruppen skal identifisere læringspunkter og tiltak. HR har ansvar for arbeidet og har knyttet til seg fagpersoner innenfor operative disipliner, etterforskning og påtale. Etter behov kalles andre inn i vurderingsgruppen. Tiltak skal registreres og følges opp i Synergi.

Målsetting for 2025 er å få den lokale rutinen til å fungere slik at en får en kvalitativt god oppfølging av egne saker og av nasjonale saker som kommer med læringspunkter. Distriktet pekte på at stor utskifting av personell i politistillinger er en utfordring og prioritering av slike tiltak kommer i skvis med ressurser til den daglige drift av polititjenesten. Målsetting er likevel at erfaringslæring skal gjennomføres.

Finnmark politidistrikt reviderte sin rutine for behandling av saker fra Spesialenheten i 2024 idet vurderingsgruppen nå også behandler klager på politiet.

Distriktet bruker Synergi i arbeidet. Distriktet antar dette vil bidra til at erfaringslæring vil nå ut i organisasjonen.

Politiets utlendingsenhet har i 2024 utarbeidet utkast en lokal retningslinje for håndtering av saker til og fra Spesialenheten. Retningslinjen vil i løpet av kort tid bli sendt til Sjef PU for godkjenning. Innholdsmessig er dette en skriftliggjøring av de rutinene og den praksis som har blitt fulgt i lang tid. Retningslinjen vil bl.a. regulere ansvar og roller, den interne saksbehandlingen, informasjonsdelingen med enheten, oppfølging av påtalevedtak, herunder intern informasjonsdeling, administrativ oppfølging og håndtering av organisatoriske læringspunkter.

Utrykningspolitiet har i 2024 utarbeidet lokal rutine for behandling og oppfølging av saker til og fra Spesialenheten. Rutinen har fokus på ansvars plassering, lederforankring og notoritet.

Kripos rapporterer at de erfaringsmessig har få saker som behandles av Spesialenheten, og Kripos har så langt ikke utarbeidet en skriftlig rutine for håndtering av slike saker, men vil vurdere om dette skal utarbeides i 2025.

Økokrim har ikke rapporter om det er etablert rutiner for håndtering av saker fra Spesialenheten eller hvordan særorganet jobber systematisk med erfaringslæring.

Politidirektoratet er et forvaltningsorgan underlagt Justis- og beredskapsdepartementet og er det øverste ledelsesnivået i politiet.

Telefon: (+47) 23 36 41 00

E-post: politidirektoratet@politiet.no

Adresse: Fridtjof Nansens vei 14-16, 0369 Oslo

Postadresse: Postboks 2090 Vika, 0125 Oslo